

I Bałtyckie Sympozjum Biologii Morza

(Rostock-Warnemünde, NRD, 16–20 IX 1968 r.)

Sympozjum zorganizowała Sekcja Hydrobiologiczna Towarzystwa Biologicznego NRD oraz Oddział Biologii Morza Instytutu Zoologicznego w Rostocku. Głównym jego celem było umożliwienie nawiązania bezpośrednich kontaktów oraz wymiany doświadczeń między placówkami badawczymi państw nadbałtyckich, zainteresowanych badaniami w zakresie biologii Bałtyku. W ciągu pierwszych trzech dni obrady odbywały się w gmachu Institut für Meereskunde, Rostock-Warnemünde, w ostatnim dniu — w Stacji Biologicznej w Kloster-Hiddensee. Udział w Sympozjum wzięło ponad 70 uczestników z wszystkich, z wyjątkiem Danii, państw nadbałtyckich. Najliczniejszą grupę stanowili specjaliści z NRD. Z Polski — mimo ogromnego znaczenia, jakie ma Bałtyk dla naszego kraju i mimo znacznego dorobku, jakim w dziedzinie badań hydrobiologicznych Bałtyku możemy się poszczycić — brały udział jedynie 3 osoby (prof. F. Pautsch, dr I. Brodniewicz i autorka niniejszej notatki).

Przedstawiono ogółem 38 referatów i komunikatów (w tym 3 z Polski). Poruszane w nich problemy dotyczyły w pierwszym rzędzie następujących zagadnień: 1) Biologia i ekologia poszczególnych zespołów i gatunków bałtyckich i słonawowodnych; 2) Produktywność poszczególnych rejonów Bałtyku i wód przybałtyckich; 3) Zależności troficzne między poszczególnymi gatunkami i zespołami; 4) Wpływ zanieczyszczeń wód na faunę denną niektórych rejonów przybrzeżnych Bałtyku; 5) Ekologia eksperymentalna.

Referaty wprowadzające wygłosili znani specjaliści w dziedzinie biologii wód słonawych: prof. A. Remane (Kiel) i prof. S. G. Segerstråle (Helsinki). Większość referatów wzbudziła ożywioną dyskusję, w której kładziono nacisk na konieczność dalszych intensywnych badań nad metabolizmem najważniejszych gatunków bałtyckich, zależnościami troficznymi poszczególnych gatunków oraz określeniem ich zapotrzebowania pokarmowego. Zwrócono uwagę, że dotychczasowe wiadomości o obiegu materii i przepływie energii w Bałtyku i przybałtyckich wodach słonawych wykazują dużo poważnych luk i że należałoby dążyć do ich wypełnienia w najbliższym czasie.

W przerwach obrad uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia szeregu placówek naukowo-badawczych w Rostocku i Warnemünde. Ponadto dla wszystkich uczestników zorganizowano wycieczkę na wyspę Hiddensee. Jej trasa biegła wzdłuż kilku ciekawych jezior i rozlewisk Darssu. Organizacja sympozjum była bardzo dobra, co było zasługą przede wszystkim głównego gospodarza Sympozjum, prof. A. Arnda.

W podsumowaniu obrad uczestnicy spotkania uznali, iż było ono bardzo pożyteczne i owocne oraz że istnieje potrzeba kontynuowania podobnych spotkań w przyszłości, i to możliwie w jak najszerszym gronie. Prof. Segerstråle zaproponował ogólną nazwę następnych spotkań: Symposia Biologiae Mares Baltici, przyjętą przez aklamację. Według dotychczasowych prowizorycznych uzgodnień następne Bałtyckie Sympozjum Biologii Morza odbyć się ma jesienią 1971 r. w Finlandii lub w Szwecji. Zależy to w dużej mierze od terminu oddania do użytku nowego gmachu instytutu w Tvärminne. Powołano również Komitet Organizacyjny przyszłego spotkania, w którego skład weszli: prof. A. Arndt jako przewodniczący, dr B. I. Dybern (Lysekil, Szwecja) jako wiceprzewodniczący oraz po dwu przedstawicieli z każdego z krajów nadbałtyckich. Z Polski o wzięcie udziału w pracach Komitetu poproszono prof. F. Pautscha oraz doc. K. Wiktor.

Jako główną problematykę następnego Sympozjum wysunięto zagadnienie biologicznych skutków zanieczyszczenia wód Bałtyku. Problematyka ta przewijała się już w czasie omawianego Sympozjum, była przedmiotem 4 referatów oraz licznych dyskusji. Wobec coraz liczniejszych, niekiedy alarmujących sygnałów (na przykład sygnalizowany zanik fauny dennej w rejonie Zatoki Lubeckiej, czy w przybrzeżnych wodach Finlandii w rejonie Gothenburga), zainteresowanie się tą kwestią staje się nakazem chwili. Ze względu na to, iż większość zanieczyszczeń wpływa do Bałtyku z lądu, za pośrednictwem rzek, sugerowano rozszerzenie badań prowadzonych w rejonach przybrzeżnych Bałtyku oraz włączenie w krąg zainteresowań przyszłego Sympozjum również badań prowadzonych w ujściach rzek.

K. Wiktor